

Is Sinterklaas een virtuele organisatie?

Het is gebeurd. Na enkele jaren columnist te zijn voor BIK-Mag en IT-monitor heb ik onlangs eindelijk de eerste schriftelijke reactie gehad op een column (titel: Ze komen...?). Uiteraard niet ter ondersteuning van mijn verhaal maar om me even fijntjes duidelijk te maken dat ik het toch allemaal niet goed heb gezien (titel: Ze komen...!!). Tot in lengte der jaren zal ik worden nagewezen, schande over mij.

Het gaat over mijn column waarin ik kritiek heb op het gemak waarmee tegenwoordig wordt gedacht en gesproken over virtuele organisaties. Uiteraard bewaren jullie alle afleveringen van de IT-monitor in de keurige band die door de uitgever verstrekt is. Het zal dus niet zo veel moeite kosten om de betreffende nummers uit de kast te halen (5 en 6). Als test leest u niet eerst de column en dan de reactie maar eerst de reactie en dan de column. Ook na de reactie blijven mijn opmerkingen namelijk gewoon overeind.

Mijn belangrijkste bezwaar was de onduidelijkheid over het begrip waardoor het feitelijk niets meer zegt. In de reactie wordt aangegeven dat ik dan maar de Dikke van Dale had moeten raadplegen. Dit vind ik raar omdat het woord virtueel daar wel staat maar dat dat niets zegt over een nieuw begrip. Vervolgens geeft de auteur in de reactie nota bene zelf aan dat het begrip onduidelijk is, niet erg consequent. En dan maar roepen dat ze komen. Wat komt er dan? Je hoort mij niet zeggen dat er geen veranderingen plaatsvinden in de interne en externe structurering van organisaties en de soort en kwaliteit van de samenwerkingsverbanden. Als echter het beeld wordt geschetst dat we naar een situatie gaan van volstreekte onduidelijkheid en vrijblijvendheid, dan geloof ik daar niet in. Zo zitten mensen namelijk niet in elkaar. Nu niet en ook niet de komende jaren. Dat 'ze' inderdaad komen moet vervolgens blijken uit het feit dat er (door een Amerikaanse goeroe!) een boek over is geschreven, gedemonstreerd met een slap voorbeeld. Misschien moeten we Hammer, Davenport of andere Amerikaanse goeroe's nog maar eens bellen over de actuele status van hun visies. Het feit dat iets in een boek staat ontslaat je als we-

tenschapper niet van de plicht om zelf na te denken. Punt voor de columnist.

Dan de rol van IT bij de veranderingen van organisaties. Over een lange periode zien we dat organisaties steeds meer werkzaamheden uitbesteden aan externe partners of bedrijfs-onderdelen verzelfstandigen. Dit leidt dus tot een toename van allianties met externe partijen waardoor een organisatie meer aandacht moet besteden aan de wijze van samenwerking. Hierbij moet steeds een balans worden gevonden tussen de inhoud van de afspraken en de (vertrouwens)relatie tussen de partijen, dus ook voor de IT-component. Dat dit niet eenvoudig is blijkt uit het simpele gegeven dat zo'n 70% van dit soort samenwerkingsverbanden voortijdig wordt afgebroken. Waar de samenwerking wel vlot loopt zie je dat een beperkt aantal partners elkaar steeds weet te vinden zoals in industrieclusters of in de bouwwereld. Wat hierin de rol is van IT is mij nog niet duidelijk, dit geldt ook voor de reactie, dit punt laten we onbeslist.

Verder had ik in mijn column nog de vraag meegegeven waar een student (of iemand anders uiteraard) zich zou moeten melden voor een sollicitatie. Aangezien zaken niet vanzelf gaan, zullen in elke organisatie toch mensen bij elkaar moeten komen die samenwerken (ook al zie je die als klant dan misschien niet!). Hoezo virtueel? Punt voor de columnist.

Aan het einde van de column wordt een aantal monumentale missers aangehaald om het ongelijk van de columnist aan te geven. Dit kan echter met evenveel recht worden gesteld voor de uitspraken over de komst van virtuele organisaties en bewijst op zich dus niets. Deze citaten zijn dus gewoon bangmakerij

gebaseerd op een drogredenering Gele kaart voor de wetenschapper die de reactie heeft geschreven.

Waar staan we dan? Nog niet zolang geleden werd ondernemingen geadviseerd om vooral te diversificeren uit oogpunt van synergie en risicospreiding. In die tijd was je dus een succes als je had geadviseerd om alleen die dingen te doen waar de organisatie goed in was. En nu? Ik heb echt een hekel aan het gemak waarmee steeds afscheid wordt genomen van bestaande kennis. Een goede analyse leert namelijk dat veel van zogenaamde nieuwe ontwikkelingen variaties zijn op reeds bekende thema's. Vandaar mijn ludieke steunbetuiging aan Starreveld. En hier wringt ook de schoen. Er is namelijk een duidelijk verschil tussen een columnist en een wetenschapper. De eerste mag de grootste onzin de wereld inschieten om te prikkelen en zaken aan te scherpen. De tweede niet. Een wetenschapper in zijn rol als wetenschapper zou dus moeten zoeken naar een onderliggende verklaring. Blijkbaar heb ik een gevoelige snaar geraakt, alsof ik een speeltje heb afgepakt.

Maar komen ze nou wel of komen ze niet? Het kan in ieder geval nog twee kanten op: ze zijn er wel maar je ziet ze niet of ze zijn er niet en je ziet ze wel. Voorlopig staat de columnist voor op punten maar de wedstrijd is nog niet uitgespeeld. We, wetenschapper en columnist, hebben afgesproken om eens om de tafel te gaan zitten om nader van gedachten te wisselen. We zijn per slot van rekening oude bekenden (Wilchard bedankt). Aangezien het binnenkort weer december is, zal ik als case Sinterklaas inbrengen. Dit zou misschien een succesvolle virtuele organisatie kunnen zijn met een ijzersterk merk en een behoorlijk marktaandeel, ook al staat dat onder druk door de agressieve campagnes van de kerstman. Blijft de vraag of Sinterklaas echt bestaat. En inderdaad zingen we elk jaar 'Hij komt, hij komt, hij komt die lieve goede sint' (vergelijk de titel van de reactie) en dat doen we dus al honderd jaar. 'Hij komt, hij komt, ...'. ■